03399698

SOCIETATEA PE ACŢIUNI
„APĂ-CANAL CHIŞINĂU"
str. Albişoara nr. 38, MD 2005,
mun. Chişinău, Republica Moldova
tel. 022 25-69-01, tel/fax: 022 22-23-49,
e-mail: acc@acc.md, web: www.acc.md

Titulară a Ordinului „Gloria Muncii" 12.12.2012

ISO 9001 Certificat nr.085C
ISO 14001 Certificat nr.027M
ISO 45001 Certificat nr.015HS
ISO 50001 Certificat nr.002En

Raportul conducerii S.A. „Apă-Canal Chişinău", pentru anul 2020

Cuprins:

1. Activităţile desfăşurate şi cadrul legal al acestora 1
2. Performanţa financiară a întreprinderii 1
   2.1. Rezultatul financiar din activitatea desfăşurată 1
   2.2. Veniturile obţinute în ansamblu pe întreprindere 2
   2.3. Cheltuielile suportate în ansamblu pe întreprindere 3
   2.4. Situaţia fluxului de numerar 4
   2.5. Sume facturate, nivelul achitărilor şi soldul creanţelor pentru serviciile prestate 5
   2.6. Obligaţiunile întreprinderii 6
   2.7. Indicatori de rentabilitate 7
3. Plăţi la bugetele publice 7
4. Indicatorii nefinanciari de performanţă 8
   4.1. Lungimea reţelelor publice de alimentare cu apă şi de canalizare gestionate 8
   4.2. Consumatori, locuri de consum, contoare 9
   4.3. Balanţa apei şi apelor uzate 10
5. Perspectivele de dezvoltare ale entităţii 10
6. Principalele riscuri şi incertitudini cu care se confruntă entitatea 11
7. Protecţia mediului înconjurător 13
8. Oportunităţile profesionale ale angajaţilor 14

Atenţie! Doeumentul conţine date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidenţă, înregistrat în Registrul de evidenţă al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condiţiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecţia datelor cu caracter personal.

1. Activitățile desfășurate și cadrul legal al acestora

Activitățile de bază desfășurate de către S.A. „Apă-Canal Chișinău", conform Statutului întreprinderii, sunt prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în municipiul Chișinău, orașele Ialoveni și Vadul lui Vodă și în satele Cojușna, Maximovca, Floreni, Coșernița, Bălăbănești, etc., precum și producerea și furnizarea energiei termice în or. Codru, Aeroport și Costiujeni din mun. Chișinău.

Principalele acte normative în temeiul cărora întreprinderea își desfășoară activitatea sunt:

- Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1163/1997;
- Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303/2013;
- Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 271/2015;
- Licențele în temeiul cărora întreprinderea își desfășoară activitatea:

- Licența pentru furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare la nivel de municipiul și oraș, eliberată pe data de 29.05.2015, pe un termen de 25 de ani;

- Licența pentru furnizarea serviciului public de producere, distribuție și furnizare a energiei termice, eliberată pe data de 29.05.2015, pe un termen de 25 de ani.

- Contracte de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare:

- Contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, încheiat între municipiul Chișinău și S.A. „Apă-Canal Chișinău" nr. 94 din 13.05.2015;

- Contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, încheiat între orașul Ialoveni și S.A. „Apă-Canal Chișinău" nr. 592 din 14.11.2018.

Pe lângă contractele de delegare a gestiunii serviciului menționate mai sus, în temeiul ultimilor modificări operate în legea 303/2013, entitatea urmează, să încheie contracte similare cu toate unitățile administrativ-teritoriale în teritoriul cărora prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și gestionează infrastructura tehnico-edilitară aferentă.

Adițional, mai sunt prestate și alte servicii, secundare, cum ar fi branșare la/debranșare de la rețeaua de alimentare cu apă, racordarea la/deconectarea de la rețeaua de canalizare, reparația și verificarea metrologică a contoarelor, eliberarea condițiilor tehnice, transportul apei cu autocisterne și a apelor uzate cu autovidanje, spălarea hidrodinamică a rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare, servicii de laborator, detecția scurgerilor în rețele, executarea lucrărilor și exploatarea construcțiilor hidrotehnice, executarea lucrărilor de proiectare și topografico-geodezice etc. O parte a activităților secundare sunt complementare activităților de bază și sunt la fel reglementate.

Având în vedere specificul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și al infrastructurii aferente acestuia, ACC este unicul operator în aria de servicii.

2. Performanța financiară a întreprinderii

2.1. Rezultatul financiar din activitatea desfășurată

În anul 2020, activității S.A. „Apă-Canal Chișinău" a fost influențată semnificativ de instituirea stării de urgență în sănătate publică la nivel național/local, în legătură cu pandemia cauzată de virusul COVID-19.

În anul de referință S.A. „Apă-Canal Chișinău" a înregistrat **un rezultat financiar negativ** în valoare totală de **62,7 mil. lei**, inclusiv **13,1 mil. lei pierdere din activitatea operațională.** În anul precedent ACC a înregistrat un **profit** în valoare totală de 28,9 mil. lei, inclusiv 22,5 mil. lei profit din activitatea operațională.

Tab. 1 Situație comparativă a contului de profit și pierderi pentru anii 2019 și 2020, mil. lei

Specificare	2019	2020	Abateri abs	Abateri %
REZULTAT NET	+22,8	-62,7	-85,6	-374,9%
Informativ, veniturile	722,5	681,0	-41,5	-5,7%
Costurile până la impozitare	699,7	743,8	+44,1	+6,3%

Specificare	2019	2020	Abateri abs	Abateri %
Cheltuieli privind impozitul pe venit	6,1	-	-6,1	-100%
REZULTAT PÂNĂ LA IMPOZITARE	**+28,9**	**-62,7**	**-91,6**	**-317,2%**
Din activitatea operațională	**+22,5**	**-13,1**	**-35,6**	**-158,3%**
Informativ, veniturile	694,1	669,7	-24,4	-3,5%
Costurile	671,6	682,8	+11,2	+1,7%
Din alte activități	**+6,4**	**-49,6**	**-56,0**	**-879,1%**
Informativ, veniturile	28,3	11,4	-17,0	-59,9%
Costurile	22,0	61,0	+39,0	+177,3%
Informativ: ***Rezultat până la impozitare în condiții comparabile (fără a ține cont de granturi și subvenții, casarea creanțelor compromise istorice și provizioane pentru acestea și diferențe de curs)***	***+38,5***	***-17,5***	***-56,1***	***-145,5%***
Influența factorilor care nu țin de performanța financiară curentă	-9,8	-45,2	-35,5	-363,0%
Inclusiv:				
Venituri din granturi	*+7,1*	*+7,7*	*+2,5*	*+35,6%*
Cheltuieli finanțate din granturi	*-7,1*	*-7,7*	*-0,7*	*-9.3%*
Provizioane create pentru creanțe compromise istorice sau creanțe istorice casate direct la contul de profit și pierderi	*-14,5*	-	*+14,5*	*+100,0%*
Activele primite cu titlu gratuit	-	+0,5	+0,5	-
Diferența netă de curs valutar	+4,8	*-45,8*	*-50,5*	*-1061,1%*

În condiții comparabile și anume fără a ține cont de granturi și subvenții, diferențele de curs valutar, casarea creanțelor compromise istorice și provizioanele pentru acestea, întreprinderea a înregistrat un rezultat financiar negativ în sumă de 17,5 mil. lei, acesta fiind în descreștere cu 56,1 mil. lei, sau cu 145,5 % comparativ cu 38,5 mil. lei profit înregistrat în anul 2019.

Reducerea rezultatului financiar a fost determinată în special de diminuarea veniturilor din vânzări și majorarea cheltuielilor cu personalul.

2.2. Veniturile obținute în ansamblu pe întreprindere

În anul 2020 întreprinderea a înregistrat venituri totale în sumă de 681 mil. lei. Veniturile s-au redus comparativ cu anul 2019 în total cu 41,5 mil. lei, inclusiv cu 17,2 mil. lei s-au redus veniturile din diferențe de curs valutar. Respectiv, în condiții comparabile, adică fără a ține cont de granturi și subvenții și diferențele de curs valutar, veniturile totale au constituit 661,9 mil lei, acestea fiind în descreștere cu 27,4 mil. lei comparativ cu anul precedent.

Tab. 2 Situație comparativă a veniturilor pentru anii 2019 și 2020, mil. lei

Specificare	2019	2020	Structura 2020	Abateri abs	Abateri %
TOTAL VENITURI	**722.5**	**681.0**	***100%***	**-41.5**	**-5.7%**
Venituri din activitatea operațională (611+612)	**694,3**	**669,7**	**98,3%**	**-24,6**	**-3,5%**
Venituri din vânzări	**683,3**	**656,5**	**96,4%**	**-26,8**	**-3,9%**
Venituri din prestarea serviciilor de alimentare cu apă	*430,8*	*426,2*	*62,6%*	*-4,6*	*-1,1%*
Venituri din prestarea serviciilor de evacuare și epurare a apelor uzate	*182,7*	*171,2*	*25,1%*	*-11,4*	*-6,3%*
Venituri suplimentare din preluarea apelor industriale suprapoluate	*40,3*	*30,1*	*4,4%*	*-10,2*	*-25,4%*
Venituri din prestarea serviciilor de furnizare a energiei termice	*22,8*	*23,2*	*3,4%*	*+0,4*	*+1,8%*
Venituri din alte servicii prestate	*5,1*	*4,9*	*0,7%*	*-0,2*	*-4,8%*
Venituri din executarea lucrărilor către terți	1,3	0,7	0,1%	-0,6	-46,9%
Venituri din contracte de leasing operațional și financiar	0,3	0,2	0,0%	-0,1	-29,9%
Alte venituri din activitatea operațională	**10,8**	**13,2**	**1,9%**	**+2,4**	**+22,0%**
din valorificarea granturilor și subvențiilor	7,1	9,6	1,4%	+2,5	+35,6%
din active imobilizate și circulante intrate cu titlu gratuit	-	0,5	0,1%	+0,5	-
alte venituri pe termen scurt	3,7	3,0	0,4%	-0,7	-18,5%
Venituri din operațiuni cu active imobilizate	**0,1**	**-**	**-**	**-0,1**	**-100,0%**
Venituri financiare	**28,3**	**11,4**	**1,7%**	**-16,9**	**-59,8%**
Venituri din diferențe de curs valutar	26,2	9,1	1,3%	-17,2	-65,4%
Alte venituri financiare	1,9	2,3	0,3%	+0,4	+21,4%
Informativ: venituri totale în condiții comparabile, fără a ține cont de granturi și subvenții, venituri din activele primite cu titlu gratuit și diferențele de curs	**689.2**	**661.9**	***97.2%***	**-27.4**	**-4.0%**

Veniturile din vânzări au constituit 656,5 mil. lei, înregistrând o descreștere de 26,8 mil. lei sau 3,9 % comparativ cu anul 2019, ca urmare instituirii stării de urgență la nivel național, în legătură cu pandemia cauzată de virusul COVID-19.

În special, veniturile din activitatea de alimentare cu apă și de canalizare (SPA și SPC), care constituie 87,7% din total venituri sau 91 % din venitul de vânzări, s-au redus cu 16,1 mil. lei sau 2,6 %, ca urmare a reducerii volumelor livrate consumatorilor noncasnici la tarif majorat și

majorării volumelor livrate consumatorilor casnici la tarif redus.

Ca urmare a sistării sau restrângerii activităţii unor agenţi economici, veniturile suplimentare din preluarea apelor industriale suprapoluate s-au redus cu 10,2 mil. lei sau 25,4 %.

Veniturile din furnizarea energiei termice s-au majorat nesemnificativ cu 0,4 mil. lei sau cu 1,8 %, datorită creşterii tarifului cu 20,3 lei/Gcal (cu 1,9 %), în condiţiile menţinerii volumului livrat la nivelul înregistrat în anul precedent.

2.3. Cheltuielile suportate în ansamblu pe întreprindere

În anul 2020 întreprinderea a înregistrat cheltuieli totale în sumă de 743,8 mil. lei, fiind cu 44,1 mil. lei mai mult comparativ cu anul 2019, inclusiv cu 33,4 mil. lei în creştere din cauza majorării cheltuielilor din diferenţele de curs valutar. Respectiv, în condiţii comparabile, adică fără a ţine cont de granturi şi subvenţi, diferenţele de curs şi cheltuielile din casarea creanţelor compromise istorice, cheltuielile totale au constituit 681,2 mil. lei, fiind în creştere cu 24,6 mil. lei sau cu 3,7 % comparativ cu anul 2019.

Tab. 3 Situaţie comparativă a cheltuielilor pentru anii 2019 şi 2020, mil. lei

Specificare	2019	2020	Structura 2020	Abateri abs	Abateri %
TOTAL CHELTUIELI	**699,7**	**743,8**	**100,0%**	**+44,1**	**+6,3%**
Cheltuieli operaţionale	**671,6**	**682,8**	**91,8%**	**+11,2**	**+1,7%**
Cheltuieli cu active imobilizate	**0,3**	**1,5**	**0,2%**	**+1,2**	**+383,1%**
Cheltuieli financiare	**21,7**	**59,5**	**8,0%**	**+37,8**	**+173,8%**
Inclusiv, cheltuieli din diferenţe de curs valutar	21,5	54,8	7,4%	+33,4	+155,3%
Informativ: cheltuieli totale, în condiţii comparabile, fără a ţine cont de cheltuielile finanţate din granturi şi subvenţii, diferenţele de curs şi cheltuielile din casarea creanţelor compromise istorice	**656,6**	**681,2**	**91,6%**	**+24,6**	**+3,7%**
Cheltuieli capitalizate	-7,8	-11,5		-3,7	+46,8%
CHELTUIELI OPERAŢIONALE, incl. capitalizate	**679,4**	**694,3**	**100,0%**	**+14,8**	**+2,2%**
cheltuielile cu personalul	273,2	306,6	44,2%	+33,4	+12,2%
Inclusiv cheltuieli pentru staţionarea angajaţilor în legătură cu pandemia	-	*8,4*	*1,2%*	*+8,4*	*+100%*
inclusiv salarii şi remunerări	*205,0*	*214,6*	30,9%	*+9,6*	*+4,7%*
asigurări obligatorii de stat	*45,6*	*47,9*	6,9%	*+2,3*	*+5,%*
provizioane pentru concedii nefolosite	*22,6*	*44,1*	6,4%	*+21,5*	*+95,1%*
energia electrică procurată	127,4	115,0	16,6%	-12,4	-9,7%
amortizarea imobilizarilor	70,6	73,9	10,6%	+3,3	+4,7%
materiale diverse (incl. OMVSD)	22,8	24,5	3,5%	+1,7	+7,5%
inclusiv în legătură cu pandemia cauzată de Covid-19	-	*1,5*	*0,2%*	*+1,5*	*+100%*
gaze naturale	15,2	14,5	2,1%	-0,7	-4,7%
TVA atribuit la cheltuieli	22,1	27,3	3,9%	+5,1	+23,3%
cheltuieli de întreţinere şi reparaţie a fondurilor fixe	21,7	16,0	2,3%	-5,7	-26,2%
taxa pentru apă	9,4	8,9	1,3%	-0,5	-4,9%
produse petroliere	10,5	8,6	1,2%	-1,9	-18,5%
dobînzi pentru credite şi împrumuturi	5,5	-	0,0%	-5,5	-100,0%
comisioane p-u intermediere la facturare şi încasare	10,9	10,7	1,5%	-0,2	-1,5%
servicii diverse	15,8	14,8	2,1%	-1,0	-6,4%
reactivi	9,2	14,6	2,1%	+5,4	+58,2%
energie termică	3,8	3,3	0,5%	-0,5	-14,3%
impozite şi taxe, fără taxa p-u apă, TVA şi taxa de timbru	4,3	3,5	0,5%	-0,8	-18,1%
amenzi, penalităţi, despăgubiri	7,7	1,5	0,2%	-6,3	-80,8%
provizioane/creanţe compromise casate	37,4	37,1	5,3%	-0,2	-0,6%
cheltuieli finanţate din granturi şi subvenţii	7,1	7,7	1,1%	+0,7	+9,3%
alte cheltuieli operaţionale	4,8	5,8	0,8%	+1,0	+20,1%
Informativ: chel. operaţionale, incl. capitalizate, în condiţii comparabile (fără cheltuieli finanţate din granturi şi subvenţii, casarea creanţelor compromise istorice şi provizioanele pentru acestea)	***657,8***	***686,6***	***98,9%***	***+28,7***	***+4,4%***
Inclusiv: chelt. suportate în legătură cu pandemia cauzată de Covid-19	-	*11,3*	*1,6%*	*+11,3*	*+100%*
- pentru staţionarea angajaţilor	-	*8,4*	*1,2%*	*+8,4*	*+100%*
- echipamente de protecţie şi materiale de dezinfectare	-	*1,5*	*0,2%*	*+1,5*	*+100%*
- servicii de dezinfectare şi examinare medicală de laborator	-	*1,4*	*0,2%*	*+1,4*	*+100%*

Cheltuielile operaţionale până la capitalizări, în condiţii comparabile, au constituit 686,6 mil. lei, acestea înregistrând o creştere de 28,7 mil. lei (4,4 %) faţă de anul trecut. În special s-au majorat cheltuielile cu personalul cu 33,4 mil. lei (12,2 %), inclusiv cu 11,9 mil. lei s-au majorat cheltuielile salariale şi contribuţiile de asigurări obligatorii şi cu 21,5 mil. lei s-au majorat provizioanele create pentru concediile nefolosite, inclusiv din anii precedenţi. De asemenea, s-au

majorat cheltuielile pentru reactivi – cu 5,4 mil. lei (58,2 %), TVA atribuit la cheltuieli – cu 5,1 mil. lei (23,3 %), ca urmare a creșterii volumelor livrate consumatorilor casnici scutite de TVA, s-au majorat cheltuielile de amortizare a imobilizărilor - cu 3,3 mil. lei (4,7 %), fapt determinat de darea în exploatare a unor imobilizări în cadrul Proiectului de Investiții Prioritare (PIP), precum și cheltuielile pentru materiale – cu 1,7 mil. lei (7,7 %), din care cu 1,5 mil. lei s-au majorat cheltuielile pentru echipamente de protecție și materiale de dezinfectare în legătură cu pandemia cauzată de Covid-19. Creșterea cheltuielilor a fost atenuată parțial de reducerea cheltuielilor pentru energia electrică – cu 12,4 mil. lei (9,7 %), a celor privind amenzile, penalitățile – cu 6,3 mil. lei (80,8 %), pentru întreținerea și reparația mijloacelor fixe – cu 5,7 mil. lei (26,2 %), pentru produse petroliere – cu 1,9 mil. lei (18,5 %) și a altor cheltuieli – cu 2,3 mil. lei.

2.4. Situația fluxului de numerar

În anul 2020 au fost înregistrate încasări în sumă totală de 965,9 mil. lei, inclusiv 647,2 mil. lei sau 67 % - încasări din vânzări (rd. 010 SFN), 306,7 mil. lei sau 31,8 % - încasări sub formă de credite și împrumuturi și 12 mil. lei sau 1,2 % - alte încasări. Încasările sub formă de credite reprezintă în cea mai mare parte debursări din contul creditelor BERD și BEI..

Încasările totale s-au majorat comparativ cu anul 2019 cu 109,5 mil. lei sau cu 12,8 %, în special datorită creșterii cu 167,3 mil. lei sau cu 120 % a încasărilor sub formă de credite și anume a debursărilor din contul creditelor BERD și BEI. Totodată, încasările din vânzări s-au redus cu 63,8 mil. lei, din cauza modificării structurii consumului de servicii și reducerii capacității de plată a consumatorilor.

Plățile totale efectuate în anul 2020 au constituit 940,1 mil. lei, fiind cu 89,2 mil. lei sau cu 10,5 % peste nivelul înregistrat în anul 2019. Din componența plăților 271,1 mil. lei sau 28,8 % reprezintă plăți către angajați și organe de asigurare socială și medicală, 25,2 % sau 237,3 mil. lei constituie plățile pentru stocuri și servicii procurate, 23,2 % sau 217,7 mil. lei le revine investițiilor în active imobilizate, cea mai mare parte fiind efectuate din sursele creditare în cadrul PIP, 9,7 % sau 91,5 mil. lei sunt plăți aferente creditelor și 13 % sau 122,5 mil. lei – sunt alte plăți.

Tab. 4 Situație comparativă a situației fluxului de numerar pentru anii 2019 și 2020, mil. lei

Specificare	2019	2020	Structura 2020	Devieri 2020-2019 abs.	%
Soldul mijloacelor bănești la începutul anului	**19,8**	**25,2**		**+5,5**	**+27,7%**
ÎNCASĂRI	**856,4**	**965,9**	**100,0%**	**+109,5**	**+12,8%**
Încasări din vînzări	711,8	648,0	67,1%	-63,8	-9,0%
Încasări sub formă de credite și împrumuturi	139,4	306,7	31,8%	+167,3	+120,1%
Alte încasări	5,2	11,2	1,2%	+6,0	+115,7%
PLĂȚI	**850,9**	**940,1**	**100,0%**	**+89,2**	**+10,5%**
Plăți pentru stocuri și servicii procurate	264,0	237,3	25,2%	-26,7	-10,1%
Plăți către angajați și organe de asig. socială și medic.	261,1	271,1	28,8%	+9,9	+3,8%
Plăți aferente creditelor și împrumuturilor, incl. dobânzi	64,3	91,5	9,7%	+27,2	+42,3%
Plăți aferente intrărilor de active imobilizate	161,1	217,7	23,2%	+56,6	+35,1%
Alte plăți	100,3	122,5	13,0%	+22,2	+22,1%
FLUX NET	**5,5**	**25,8**		**+20,3**	**+372,0%**
informativ, flux net fără a ține cont de fluxul de numerar în cadrul acordurilor de împrumut și PIP	8,9	1,2		-7,8	-87,0%
Soldul mijloacelor bănești la finele perioadei de gestiune	**25,2**	**51,0**		**+25,8**	**+102,3%**
PLĂȚI	**849,3**	**770.9**	**100,0%**	**+74,3**	**+9,6%**
- Rambursarea creditelor BERD, BEI	21,7	43.2	5,6%	+21,5	+98.9%
- Plata dobânzilor pe creditele BERD, BEI	6,3	12.9	1,7%	+6,7	+106,0%
- Plăți pe contractele aferente PIP	142,8	211.3	27,4%	+68,4	+47,9%
- Plăți în cadrul activității operaționale	643,0	468.2	60,7%	*-174,8*	*-27,2%*
-- plăți pentru stocuri și servicii procurate	*289,3*	87,2	*11,3%*	*-202,1*	*-69,9%*
-- plăți către angajați	*188,7*	*192.6*	*25,0%*	*+3,9*	*+2,1%*
-- plăți la buget	*141,8*	*151.6*	*19,7%*	*+9,9*	*+7,0%*
-- alte plăți în cadrul activității operaționale	*23,2*	36.7	*4,8%*	+13,5	*+58,3%*
- Plăți aferente rambursării creditelor locale	36,3	35.4	4,6%	*-0,9%*	*-2,6%*
Diferențe de curs	(0,3)	**2.0**	0,3%	+2,3	+681,9%

În anul 2020, a fost înregistrat un flux net de numerar pozitiv, în sumă de 25,8 mil. lei, acesta fiind determinat de încasările de la finanțatorii externi. **Fără a ține cont de fluxul de numerar în cadrul acordurilor de împrumut și PIP, fluxul net de numerar a fost pozitiv, în sumă de 1,2 mil. lei, acesta fiind în descreștere cu 7,8 mil. lei față de anul 2019.**

Soldul mijloacelor bănești la 31.12.2020 a constituit **51 mil. lei**, inclusiv 25,4 mil. lei sumă disponibilă din debursarea nr. 2 a BEI destinată exclusiv pentru achitarea obligațiunilor față de furnizorii în cadrul PIP, 18,4 mil. lei alocate pentru rambursarea creditelor BERD, BEI și 7,2 mil. lei destinate pentru cheltuieli curente.

2.5. Sume facturate, nivelul achitărilor și soldul creanțelor pentru serviciile prestate

Instituirea stării de urgență în sănătate publică, în legătură cu pandemia cauzată de virusul COVID-19, a avut un impact semnificativ atât asupra veniturilor din vânzări cât și asupra încasărilor, care poate fi exprimat prin următorii indicatori:

- Reducerea semnificativă a consumului de servicii de către agenții economici, în medie cu 10% (Tabelul 6, rând. 4 și 7, col. 7), ca urmare a sistării sau restrângerii activității;
- Reducerea veniturilor din serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (SPA și SPC) cu 16,1 mil. lei, ca urmare a reducerii volumelor livrate consumatorilor noncasnici la tarif majorat și majorării volumelor livrate consumatorilor casnici la tarif redus (Tabelul 6, rând. 14, col. 6);
- Reducerea valorii facturate a SPA și SPC, inclusiv TVA, cu 22,1 mil. lei (Tabelul 6, rând. 17, col. 6);
- Reducerea achitărilor pentru SPA și SPC, inclusiv prin decontări reciproce, cu 42,3 mil. lei sau cu 6,6 % (Tabelul 6, rând. 22, col. 6), ca urmare a modificării structurii consumului de servicii și reducerii capacității de plată a consumatorilor;
- Reducerea ratei achitărilor pentru SPA și SPC în total cu 3,5 p.%, de la 96,8 % în anul 2019 la 93,4 % (vezi Tabelul 6, rând. 26, col. 6), inclusiv cu 4,9 % pentru agenții economici și cu 3,4 % pentru consumatorii casnici;
- Reducerea achitărilor pentru serviciul de furnizare a energiei termice cu 2,9 mil. lei sau cu 11,5 %, în condițiile majorării valorii serviciilor facturate, inclusiv TVA, cu 1,8 % (Tabelul 6, rând. 33, col. 6);
- Reducerea ratei achitărilor pentru serviciul de furnizare a energiei termice în total cu 2,9 p.%, de la 95,8 % în anul 2019 la 93 % (vezi Tabelul 6, rând. 34, col. 6);
- Creșterea soldului creanțelor pentru SPA și SPC cu 34 mil. lei (cu 10,7 %) și pentru serviciul de termoficare cu 2,9 mil. lei (cu 23,1 %);
- Reducerea încasărilor totale din vânzări (în numerar și prin virament) cu 64,6 mil. lei sau cu 9,1 % (vezi Tabelul 4, rând. 36, col. 6);
- Reducerea încasărilor medii zilnice cu 9%, de la 2 mil. lei/zi la 1,8 mil. lei/zi.

Tab. 5. Volumul serviciilor AC prestate, valoarea facturată și rata încasărilor pentru serviciile prestate în 2019- 2020

Nr. crt.	Specificare	UM	2019	2020	Devieri 2020-2019 abs	%
1	2	3	4	5	6	7
1.	**VOLUME DE SERVICII FURNIZATE AC**					
2.	**Volumul serviciilor de alimentare cu apă**	**mil. m3**	**45,2**	**45,4**	**+0,2**	**+0,5%**
3.	- consumatori casnici	*mil. m3*	34,6	35,9	+1,3	+3,8%
4.	- consumatori noncasnici	*mil. m3*	10,6	9,5	-1,1	-10,2%
5.	**Volumul serviciilor de canalizare**	**mil. m3**	**42,5**	**42,4**	**-0,2**	**-0,4%**
6.	- consumatori casnici	*mil. m3*	32,0	33,1	+1,1	+3,3%
7.	- consumatori noncasnici	*mil. m3*	10,5	9,3	-1,2	-11,6%
8.	**TARIFE pentru servicii de alimentare cu apă și de canalizare**					
9.	**Tarif mediu aprobat**	**lei/m3**	**13,61**	**13,61**	**-**	**-**
10.	**Tarif mediu efectiv**	**lei/m3**	**13,83**	**13,42**	**-0,40**	**-2,9%**
11.	- pentru consumatori casnici	*lei/m3*	*10,69*	*10,69*	+0,00	+0,0%
12.	- pentru consumatori noncasnici	*lei/m3*	*24,15*	*24,07*	-0,09	-0,4%
13.	**VENITURI DIN SERVICII AC**					
14.	**Venituri din serviciile de alimentare cu apă și de canalizare**	**mil. lei**	**613,5**	**597,4**	**-16,1**	**-2,6%**
15.	- consumatori casnici	mil. lei	364,6	378,0	+13,4	+3,7%
16.	- consumatori noncasnici	mil. lei	248,9	219,4	-29,5	-11,8%
17.	**Valoarea serviciilor de AC facturate, incl. TVA**	**mil. lei**	**663,2**	**641,1**	**-22,1**	**-3,3%**
18.	- consumatori casnici	mil. lei	364,6	378,1	+13,4	+3,7%

Nr. crt.	Specificare	UM	2019	2020	Devieri 2020-2019 abs	%
19.	- instituţii bugetare	mil. lei	62,7	47,5	-15,2	-24,2%
20.	- alţi consumatori noncasnici	mil. lei	235,9	215,6	-20,3	-8,6%
21.	**Achitări pentru serviciile de alimentare cu apă şi de canalizare**					
22.	**Suma achitărilor pentru serviciile de AC**	**mil. lei**	**640,3**	**598,0**	**-42,3**	**-6,6%**
23.	*- consumatori casnici*	*mil. lei*	*356,7*	*356,2*	*-0,5*	*-0,1%*
24.	*- instituţii bugetare*	*mil. lei*	*62,5*	*48,2*	*-14,3*	*-22,9%*
25.	*- alţi consumatori noncasnici*	*mil. lei*	*221,1*	*193,6*	*-27,5*	*-12,4%*
26.	***Rata de colectare a plăţilor***	**%**	**96,8%**	**93,4%**	**-3,5p%**	**-3,6%**
27.	*- consumatori casnici*	*%*	*97,9%*	*94,6%*	*-3,3p%*	*-3,4%*
28.	*- instituţii bugetare*	*%*	*99,4%*	*99,6%*	*+0,2p%*	*+0,2%*
29.	*- alţi consumatori noncasnici*	*%*	*94,5%*	*89,8%*	*-4,7p%*	*-4,9%*
30.	Sold creanţe pentru serviciile AC	mil. lei	318,9	352,9	+34,0	+10,7%
31.	**Achitări pentru serviciul de furnizare a energiei termice**					
32.	Valoarea serviciilor de ET facturate, incl. TVA	mil. lei	24,3	24,8	+0,4	+1,8%
33.	Suma achitărilor pentru serviciile de ET	mil. lei	24,9	22,0	-2,9	-11,5%
34.	***Rata de colectare a plăţilor***	**%**	**95,8%**	**93,0%**	**-2,9p%**	**-3,0%**
35.	Sold creanţe pentru serviciile ET	mil. lei	11,9	14,6	+2,7	+23,1%
36.	**Încasări totale din vânzări (în numerar şi prin virament)**	**mil. lei**	**717,8**	**647,2**	**-64,6**	**-9,1%**
37.	***Media încasărilor zilnice pentru apă şi canalizare***	***mil. lei/zi***	***2,0***	***1,8***	***-0,2***	***-9,1%***

2.6. Obligaţiunile întreprinderii

Obligaţiunile scadente ale S.A. „Apă-Canal Chişinău" faţă de furnizori şi creditori, la 31.12.2020, au constituit **723,4 mil. lei,** fiind cu 320,4 mil. lei sau 79,5 % mai mult faţă de 403 mil. lei la începutul anului. Din total datorii, datoriile faţă de creditori au crescut cu 274,1 mil. lei, datoriile faţă de furnizori cu 45,1 mil. lei, iar datoriile faţă de personal şi buget cu 1,2 mil. lei.

Cota preponderentă, de 78,8 %, din totalul obligaţiunilor scadente o constituie ***datoriile aferente derulării PIP*** – în sumă de 585,8 mil. lei, care includ 533,9 mil. lei – datorii ***faţă de finanţatorii externi (BERD şi BEI)*** şi 51,9 mil. lei – datorii faţă de furnizorii în cadrul PIP. Obligaţiunile în cadrul proiectului s-au majorat faţă de începutul anului cu 252,9 mil. lei (cu 79,8 %), inclusiv cu 20,3 mil. lei datoria faţă de BERD, cu 216,7 mil. lei datoria faţă de BEI şi cu 24,2 mil. lei datoriile faţă de furnizorii în cadrul PIP.

Tab. 6. Situaţie comparativă a obligaţiunilor pentru anii 2019 şi 2020, mil. lei

Specificare	2019	2020	Structura 2020	Devieri 2020-2019 abs.	%
Total obligaţiuni cu scadenţă faţă de terţi (A+B)	**403,0**	**723,4**	**100,0%**	**+320,4**	**+79,5%**
A. Obligaţiuni fără datoria conform acordurilor internaţionale de împrumut şi furnizori în cadrul PIP	**78,4**	**137,6**	**19,0%**	**+59,2**	**+75,5%**
A.1. Credite bancare locale	**16,6**	**53,7**	**7,4%**	**+37,1**	**+223,5%**
A.2. Datorii cu excepţia creditelor bancare locale	**61,8**	**83,9**	**11,6%**	**+22,1**	**+35,8%**
datorii cu personalul	17,1	18,0	2,5%	+0,9	+5,0%
datorii faţă de Buget	9,9	10,2	1,4%	+0,3	+3,0%
- privind asigurările obligatorii	*4,1*	*4,4*	*0,6%*	*+0,3*	*+7,7%*
- privind impozitele	*5,8*	*5,8*	*0,8%*	*-0,0*	*-0,3%*
pentru materialele achiziţionate	2,8	10,8	1,5%	+8,0	+285,4%
pentru imobilizările achiziţionate	5,9	2,4	0,3%	-3,5	-59,6%
faţă de antreprenori şi prestatori de servicii	9,3	20,7	2,9%	+11,4	+122,5%
energie electrică	0,0	8,9	1,2%	+8,9	+285 398,8%
gaze naturale	0,7	0,8	0,1%	+0,2	+24,3%
energie termică	3,4	3,5	0,5%	+0,2	+4,7%
defalcări Organizaţiei sindicale a ACC	2,3	3,2	0,4%	+0,9	+40,4%
alte obligaţiuni ordinare	10,5	5,3	0,7%	-5,2	-49,4%
B. Datorii conform acordurilor internaţionale de împrumut şi furnizori în cadrul PIP	**324,6**	**585,8**	**81,0%**	**+261,2**	**+80,5%**
B.1. credite bancare internaţionale (BERD, BEI)	296,9	533,9	73,8%	+237,0	+79,8%
- BERD	*208,9*	*229,2*	*31,7%*	*+20,3*	*+9,7%*
- BEI	*88,0*	*304,7*	*42,1%*	*+216,7*	*+246,1%*
B.2. achiziţii şi lucrări aferente derulării PIP	27,6	51,9	4,9%	+24,2	+87,6%

Datoriile ordinare aferente activităţii curente în sumă de 137,6 mil. lei, au constituit 19,0 % din obligaţiunile scadente, fiind în creştere cu 59,2 mil. lei sau cu 75,5 % faţă de începutul anului. În special s-au majorat datoriile faţă de creditorii locali cu 37,1 mil. lei, precum şi datoriile pentru materialele şi imobilizările procurate – cu 4,5 mil. lei, faţă de antreprenorii şi prestatorii de servicii în cadrul activităţii ordinare – cu 15,4 mil. lei şi cele faţă de angajaţi şi buget – cu 1,2 mil. lei.

2.7. Indicatori de rentabilitate

În anul 2020 rentabilitatea vânzărilor (raportul dintre profitul brut din vânzări și venitul din vânzări) a constituit 27,6 %, înregistrând o diminuare cu 4,9 p.% față de perioada de gestiune precedentă. Respectiv, în anul 2020, la un leu venit din vânzări întreprinderea a generat 27,6 bani profit, comparativ cu 32,5 bani profit generat la un leu venit din vânzări în anul 2019. Cea mai mare parte a profitului brut se datorează activității de prestare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, care generează 25,8 bani profit la un leu vânzări, comparativ cu 30,2 bani – în anul 2019.

Totodată, rentabilitatea netă a activității în ansamblu (raportul dintre profitul net și venitul din vânzări) este negativă în cuantum de 9,6 %, aceasta fiind în descreștere cu 12,9 p.% față de nivelul înregistrat în anul precedent. Acest nivel denotă generarea unei pierderi nete de 9,6 bani la un leu venit din vânzări.

Rentabilitatea activelor întreprinderii calculat în baza profitului până la impozitare (fără a ține cont de casarea sau crearea provizioanelor pentru creanțe compromise istorice și diferențele de curs valutar) a constituit 0,3 %, fiind cu 2,7 p.% în descreștere față de 2,9 % înregistrat în perioada de gestiune precedentă. Astfel, de la fiecare leu al mijloacelor investite în circuitul întreprinderii aceasta obține 0,3 bani profit până la impozitare, ceea ce reprezintă practic un profit nul.

Rentabilitatea capitalului propriu a constituit 0,5 %, fiind cu 3,9 p.% mai mic în comparație cu 4,4 % pentru perioada de gestiune precedentă, ceea ce depășește dobânda pentru depozite bancare la finele anului (0,15). Acest fapt denotă că investițiile de capital ale acționarilor (capitalul propriu) sunt utilizate eficient, capacitatea întreprinderii de a-și îmbogăți proprietatea fiind în creștere.

Tab. 7. Situație comparativă a indicatorilor de rentabilitate pentru anii 2019-2020, mil. lei

Specificare	2019	2020	Abateri abs	Abateri %
Rentabilitatea vânzărilor (profit brut / venituri din vânzări)	**32,5%**	**27,6%**	**-4,9 p%**	**-15,2 %**
- din prestarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	30,2%	25,8%	-4,4 p%	-14,5 %
- din alte servicii prestate	2,3%	1,8%	-0,6 p%	-24,5 %
Rentabilitatea profitului net (profit net/ venituri din vânzări)	**3,3%**	**-9,6%**	**-12,9p%**	**-386,1%**
Rentabilitatea activelor (profit până la impoz. (fără casarea creanțelor compromise istorice, provizioane pentru acestea și alte chelt. istorice și diferențele de curs)/valoarea medie a activelor)(nivel optim 3%-9%)	**2,9%**	**0,3%**	**-2,7 p%**	**-91,2 %**
Rentabilitatea capitalului propriu (profit până la impoz. (fără creanțe compromise istorice)/valoarea medie a capitalului propriu)	**4,4%**	**0,5%**	**-3,9 p%**	**-89,2p%**
Lichiditate și solvabilitate			-	-
Lichiditatea imediată (mijloace bănești/datorii curente)(nivel optim 0,2-0,6)	0,15	0,20	+0,04	+28,5 %
Lichiditatea rapidă (mijloace bănești + creanțe curente/datorii curente)(0,6-1)	0,90	0,67	-0,23	-25,2 %
Lichiditatea totală/curentă (active curente/datorii curente)(nivel optim 1-2)	1,16	0,84	-0,32	-27,5 %
Rata solvabilității generale (total active/total datorii)(nivel optim 2,5)	2,7	1,9	-0,81	-29,5 %

Lichiditatea curentă a întreprinderii, care la începutul anului 2020 a alcătuit coeficientul de 1,16, spre finele anului s-a redus până la 0,84, ajungând sub intervalul optim recomandat 1,0-2,0, ceea ce denotă dificultatea întreprinderii de a genera numerar din activitatea curentă pentru a-și onora plățile curente exigibile.

Tot o evoluție descrescătoarea a avut și lichiditatea rapidă. Dacă la începutul anului 2020 această rată a constituit 0,90, atunci la finele anului aceasta s-a diminuat până la 0,67 încadrându-se în intervalul optim recomandat 0,6-1,0.

O evoluție favorabilă a înregistrat lichiditatea absolută/imediată, care de la 0,15 la începutul anului 2020 a crescut la 0,20 la sfârșitul anului, menținându-se în limita intervalului optim recomandat.

3. Plăți la bugetele publice

În anul 2020 S.A. „Apă-Canal Chișinău" a efectuat plăți la bugetul public în sumă totală de 151,6 mil. lei, inclusiv 47,4 mil. lei (31,3 %) plăți din contul angajaților sub formă de impozit

pe venit şi contribuţii individuale de asigurări sociale şi medicale obligatorii de stat, 53,5 mil. lei (35,3 %) contribuţiile de asigurări sociale şi medicale obligatorii de stat din contul angajatorului, 30,4 mil. lei (20,1 %) Taxa pe valoarea adăugată şi 20,3 mil. lei (13,4 %) alte impozite şi taxe.

Pe lângă plăţile în bugetul public naţional, în anul 2020, întreprinderea a efectuat plăţi în sumă de 0,9 mil. lei în favoarea Agenţiei Naţionale pentru Reglementare în Energetică pentru reglementarea activităţii licenţiate de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă şi de canalizare şi activităţii de producere, distribuţie şi furnizare a energiei termice.

Plăţile totale faţă de buget s-au majorat cu 10 mil. lei (7 %) comparativ cu anul 2019, inclusiv cu 5,3 mil. lei (cu 11 %) contribuţiile de asigurări sociale şi medicale obligatorii de stat din contul angajatorului, cu 5,4 mil. lei (cu 12,9 %) plăţile din contul angajaţilor, cu 1,6 mil. lei (cu 21,2 %) taxa pentru apă şi cu 1,5 mil. lei impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător (cu 23,1 %), în timp ce plăţile privind taxa pe valoarea adăugată s-au redus cu 4,2 mil. lei (cu 12,2 %).

Tab. 8. Plăţile efectuate către stat în anii 2019-2020, mil. lei

Specificare	2019	2020	Structura	Abateri abs	Abateri %
Total plăţi în bugetul public naţional	**141,7**	**151,6**	**100,0%**	**+10,0**	**+7,0%**
inclusiv, din contul angajaţilor	*42,0*	*47,4*	*31,3%*	*+5,4*	*+12,9%*
Impozite şi taxe cu caracter fiscal	**69,4**	**73,2**	**48,3%**	**+3,8**	**+5,5%**
TVA	34,7	30,4	20,1%	-4,2	-12,2%
Impozit pe venit din salariu	17,9	22,4	14,8%	+4,6	+25,6%
Impozit pentru utilizarea resurselor naturale (taxa pentru apă)	7,6	9,2	6,0%	+1,6	+21,2%
Impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător	6,6	8,1	5,4%	+1,5	+23,1%
Impozit pe bunurile imobile	1,0	1,0	0,7%	-0,0	-1,5%
Impozit funciar	0,6	0,6	0,4%	+0,0	+0,1%
Impozit rutier	0,5	0,5	0,4%	+0,0	+6,1%
Taxa pentru amenajarea teritoriului	0,2	0,2	0,1%	+0,0	+29,7%
Plăţi pentru poluarea mediului	0,2	0,6	0,4%	+0,3	+139,3%
Alte impozite şi taxe	0,2	0,1	0,0%	-0,1	-53,5%
Contribuţii de asigurări sociale şi medicale obligatorii de stat	**72,3**	**78,4**	**51,7%**	**+6,2**	**+8,5%**
- CASM din contul angajatorului	*48,2*	*53,5*	*35,3%*	*+5,3*	*+11,0%*
- CASM individuale, din contul angajaţilor	*24,1*	*25,0*	*16,5%*	*+0,9*	*+3,5%*
Plăţi regulatorii în favoarea ANRE	**0,9**	**0,9**		+0,0	+3,3%

Datoria faţă de bugetele locale, la 01.01.2021, a constituit 5,8 mil. lei, deci, inclusiv, 2,1 mil. lei datoria privind taxa pe apă, pentru care termenul de achitare este de o lună după trimestrul de gestiune, 2,7 mil. lei datoria privind TVA şi 1,0 mil. lei datorii privind alte impozite şi taxe.

4. Indicatorii nefinanciari de performanţă

4.1. Lungimea reţelelor publice de alimentare cu apă şi de canalizare gestionate

Conform prevederilor contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă şi de canalizare, încheiat cu mun. Chişinău, ACC are obligaţia de a administra şi de a exploata infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciului furnizat.

Astfel, la situaţia din 31.12.2020 lungimea totală a reţelelor de apă şi de canalizare efectiv utilizate în scopul furnizării serviciului public de alimentare cu apă şi de canalizare, ca construcţii tehnico-edilitare, cu diferit statut (inclusiv: reţele de apeduct situate pe teren public fără stăpân) a constituit circa 7 641 km.

Din acestea 3 043 km (39,8%) sunt înregistrate în evidenţa contabilă a întreprinderii, având statut şi descrierea caracteristicilor tehnice, pe când 4 598,1 km (60,2%) fiind exploatate şi întreţinute de către operator fără a fi stabiliţi cu certitudine proprietarii acestora.

Pe parcursul anului 2020, lungimea reţelelor din gestiunea întreprinderii a fost extinsă nesemnificativ. Astfel, lungimea reţelelor de alimentare cu apă a crescut cu 0,84 km, iar reţelele de canalizare au rămas neschimbate.

Totuși, întreprinderea a efectuat investiții semnificate pentru reconstrucția și reabilitarea a 80,52 km rețelele de alimentare cu apă și 1,92 km rețelele de canalizare, cea mai mare parte a lucrărilor fiind efectuate în cadrul Programului de Investiții Prioritare, finanțat de BERD și BEI.

Tab. 9.Lungimea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare gestionate în anii 2019-2020

Indicatori	UM	31.12.2019	31.12.2020	Devieri
Lungimea totală a rețelelor conform evidenței contabile	**km**	**3 042,59**	**3 043,43**	**+0,84**
Lungimea rețelelor de alimentare cu apă la finele anului	km	1 925,84	1 926,68	+0,84
Lungimea rețelelor de canalizare la finele anului	km	1 116,75	1 116,75	+0,00
Informativ: Lungimea totală a rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare exploatate de către întreprindere	km	7 640,64	7 641,48	+0,84
Lungimea totală a rețelelor reabilitate/reconstruite		23,20	82,44	59,24
Lungimea rețelelor de alimentare cu apă reabilitate	km	19,26	80,52	+61,26
Lungimea rețelelor de canalizare reabilitate	km	3,94	1,92	-2,02

4.2. Consumatori, locuri de consum, contoare

Numărul de contracte încheiate cu consumatorii pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este în continuă creștere. La 31.12.2020 acesta constituia 103 413, inclusiv 90 781 contracte încheiate cu consumatori casnici și 12 632 contracte cu consumatori noncasnici. Pentru comparație, la 31.12.2019 acesta a constituit 99 828, majorânduse pe parcursul anului 2020 cu 3,7 %. Din numărul total de contracte 98 646 contracte acoperă serviciul public de alimentare cu apă și 74 007 contracte acoperă serviciului public de canalizare.

Având în vedere că aria de servicii a S.A. „Apă-Canal Chișinău" este mun. Chișinău, inclusiv suburbiile și or. Ialoveni, cu o populație totală de 849,7 mii locuitori, **numărul de consumatori** deserviți de către întreprindere în anul 2020 a constituit circa 761,08 mii oameni, fiind în creștere cu 0,31 % față de 758,7 mii oameni deserviți în anul 2019.

La finele anului 2020, **numărul branșamentelor** la sistemul public de alimentare cu apă a constituit 149 504, în creștere cu 4 190 branșamente, sau cu 2,9 %. **Numărul racordurilor** la sistemul public de canalizare a constituit 120 104, majorându-se cu 3 500 racorduri, sau cu 3,0 %, ceea ce a contribuit semnificativ la majorarea veniturilor din serviciile de canalizare. Este necesar de menționat faptul că numărul locurilor de consum înregistrat include doar branșamentele/racordurile consumatorilor care au încheiate contracte direct cu operatorul. Respectiv, pentru categoria consumatorilor casnici sunt înregistrate doar branșamentele/racordurile blocurilor de locuințe, a caselor individuale și a apartamentelor cu contracte directe.

Cea mai mare parte a locurilor de consum existente sunt contorizate, însă există și locuri de consum necontorizate. În anul 2020, 97% din volumele de apă facturate au fost determinate în baza indecșilor contoarelor, în descreștere față de nivelul de 98% înregistrat în anul 2019, din motivul imposibilității citirii datelor contoarelor ca urmare a instituirii stării de urgență în legătură cu pandemia cauzată de Covid-19. **Numărul de contoare** instalate la consumatori a crescut cu 1,9%, de la 125 841 contoare la 128 234.

Tab. 10. Număr de consumatori, locuri de consum, contoare în anii 2019-2020

Indicatori	31.12.2019	31.12.2020	Devieri	
			abs	%
Număr consumatori ai serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	**758 671**	**761 080**	**+2 409**	**+0,31%**
Număr contracte aferente serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	**99 828**	**103 413**	**+3 585**	**+3,6%**
inclusiv: contracte încheiate cu consumatori casnici	*87 511*	*90 781*	*+3 270*	*+3,7%*
contracte încheiate cu consumatori noncasnici	*12 317*	*12 632*	*+315*	*+2,5%*
Contracte eferente serviciului public de alimentare cu apă	96 191	98 646	+2 455	+2,5%
Contracte eferente serviciului public de canalizare	71 341	74 007	+2 666	+3,7%
Număr branșamente	145 314	149 504	+4 190	+2,9%
Număr racorduri	116 479	120 104	+3 625	+3,1%
Număr contoare	125 841	128 234	+2 393	+1,9%

Actualmente, cea mai mare parte a contoarelor instalate sunt de tip mecanic, doar o parte nesemnificativă a contoarelor mecanice fiind înlocuite cu contoare ultrasonice cu citire la distanță. În prezent, persistă înregistrarea diferenței de volume între contoarele de la branșamentele

blocurilor locative și contoarele din apartamente.

Având în vedere rezultatele obținute în cadrul mai multor proiecte pilot desfășurate anterior, și anume instalarea contoarelor cu citire la distanță în 5 blocuri locative în anul 2013 și în alte 13 blocuri – în anul 2017, soluția care ar elimina apariția diferențelor de volume ar fi instalarea contoarelor inteligente concomitent în apartamentele si la branșamentele blocurilor locative.

4.3. Balanța apei și apelor uzate

În anul 2020, volumul total al apei extrase din sursele de apă s-a redus nesemnificativ comparativ cu anul precedent, constituind 68,1 mil. m3. Cota de 66,6 % din volumul captat constituie volum comercializat și 33,3 % reprezintă consum tehnologic și pierderi de apă. În anul 2019 cota volumului comercializat a constituit 65,6 %, iar CTP de apă – 34,3 %.

Volumul serviciilor de alimentare cu apă a constituit 45,4 mil. m3, fiind cu doar 0,4 % peste nivelul comercializat în anul 2019. Volumul mediu al apei livrate a constituit 3,78 mil. m3/lună (3,76 mil. m3/lună în 2019 și 3,74 mil. m3/lună în 2018).

Volumul consumului tehnologic și al pierderilor de apă s-a redus cu 3,7 %, de la 23,6 mil. m3 la 22,7 mil. m3. Respectiv, pierderile de apă s-au redus de la 1,4 m3 pe oră pe km la 1,3 m3 pe oră pe km.

Volumul apelor uzate recepționate în anul 2020 a constituit 42,4 mil. m3, înregistrând o descreștere de doar 0,2 % față de nivelul din anul 2019. În medie acesta a constituit 3,53 mil. m3/lună (3,54 mil. m3/lună în 2019 și 3,43 mil. m3/lună în 2018).

Volumul total al apelor uzate epurate de către întreprindere, inclusiv apele uzate recepționate de la consumatori, cele evacuate de către întreprindere în procesul tehnologic, precum și apele uzate pluviale, a constituit 49,1 mil. m3, fiind cu 3,2 mil. m3 sau cu 6,1 % mai mic comparativ cu cel epurat în anul 2019.

Tab. 11 Balanța apei și apelor uzate pentru anii 2019-2020

Indicatori	UM	2019	2020	Devieri	
				abs.	%
Balanța apei la prestarea serviciului de alimentare cu apă					
Volumul apei captate (extrase)	mil. m3	68,8	68,1	**-0,6**	**-0,9%**
Volumul apei furnizate clienților	mil. m3	45,2	45,4	+0,2	+0,5%
Volumul consumului tehnologic și pierderilor de apă	mil. m3	23,6	22,7	-0,9	-3,7%
Ponderea CTP de apă, în volumul apei captată	%	34,3%	33,3%	*-0,9p%*	*-2,8%*
Pierderi de apă pe oră pe km	***m3/oră/km***	**1,40**	**1,30**	**-0,1**	**-3,7%**
Apele uzate					
Volumul apelor uzate recepționate de la consumatori	mil. m3	42,5	42,4	-0,1	-0,2%
Volumul apelor uzate epurate	mil. m3	52,3	49,1	-3,2	-6,1%

5. Perspectivele de dezvoltare ale entității

Obiectivele prioritare ale întreprinderii sunt:
- ajustarea periodică a tarifelor pentru asigurarea profitabilității activității;
- optimizarea cheltuielilor;
- creșterea ariei de prestare a serviciilor;
- creșterea calității serviciilor prestate;
- reducerea pierderilor de apă, etc.

În sensul atingerii obiectivelor propuse, cea mai importantă activitate din ultimii ani este implementarea Programului de Investiții Prioritare (PIP), care a demarat în anul 2016 și urmează a fi finalizat până la sfârșitul anului 2020. Aceasta, a fost estimat la valoare totală de 61,8 mil. EUR, fiind finanțat în baza acordurilor de împrumut și finanțare încheiate cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Banca Europeană pentru Investiții (BEI), pe data de 19.12.2013.

Prin implementarea Programului de investiții prioritare ACC urmărește:

a) îmbunătățirea calității serviciilor prestate; reducerea avariilor și intervențiilor la rețele; reducerea pierderilor de apă – ca rezultat al reabilitării rețelelor de apă și de canalizare și procurarea echipamentului de detectare a scurgerilor, a vehiculelor specializate pentru echipele de reparații la rețele de apă și canalizare și a hidrovidanjelor pentru spălarea conductelor;

b) reducerea problemelor generate de nămolul de la Stația de epurare și utilizarea acestuia în agricultură, precum și creșterea eficienței consumului de energie electrică și creșterea capacității de pompare și epurare a apelor uzate – ca rezultat al reabilitării Stației de epurare a apelor uzate;

c) îmbunătățirea calității apei și reducerea pierderilor de energie electrică consumată în procesul tehnologic, ceea ar permite la rândul său menținerea tarifelor la un nivel optim – ca rezultat al ameliorării dezinfectării, reparațiilor efectuate la Stația de tratare a apei, înlocuirii conductelor și reparației rezervoarelor;

d) majorarea operativității deservirii clienților – datorită implementării Sistemului de Management Informațional (MIS), până la finele anului 2021.

6. Principalele riscuri și incertitudini cu care se confruntă entitatea

Procesul de management a riscurilor în cadrul ACC este reglementat prin Procedura generală internă privind „Tratarea riscurilor și oportunităților" (PG-02), elaborată în conformitate cu Standardul Moldovean ISO 31000:2012 „Managementul riscului. Principii și linii directoare" și Standardul internațional ISO 31000:2010, care urmărește crearea unui cadru adecvat de administrare eficientă a riscurilor în cadrul întreprinderii. Procesul de gestiune al riscurilor cuprinde identificarea, evaluarea, tratarea, întreprinderea măsurilor de control, revizuirea și raportarea riscurilor care pot influența activitatea întreprinderii.

Principalele riscuri la care poate fi expusă întreprinderea sunt: riscul de personal, riscul juridic, riscul de modernizare, riscuri financiare (valutar și de lichiditate), riscul tehnologic/de producere, riscul operațional.

Riscul de personal:

Performanța muncii angajaților este determinată de nr. personalului la vârsta de pensionare, migrarea angajaților și lipsa ofertei de specialiști în unele domenii din cauza imposibilității asigurării unei remunerări atractive (ex. ingineri proiectanți, chimiști, laboranți).

La situația din 31 decembrie 2020, din numărul total de 1828 angajați, 519 angajați (28,4 %) se atribuie la categoria de vârstă de până la 40 ani.

Riscul juridic:

Întreprinderea desfășoară activitatea în strictă conformitate cu cerințele legislației și actelor normative în vigoare, precum și respectă prevederile contractelor încheiate. Respectiv, neaplicare sau aplicarea defectuoasă a dispozițiilor legale sau contractuale, expun întreprinderea la amenzi, sancțiuni sau plăți de despăgubiri. Totodată, unele prevederi legale/normative pot influența, sau chiar limita profitabilitatea întreprinderii, cum ar fi reglementarea tarifelor de către ANRE. Astfel, Metodologiile privind calcularea și aprobarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și pentru serviciul de producere și furnizare a energiei termice, prevăd condiții stricte de determinare a tarifelor, care nu acoperă toate aspectele specifice activității ACC, determinând un nivel al tarifelor care nu permite acoperirea tuturor costurilor suportate, și cu atât mai mult acumularea resurselor financiare necesare pentru efectuarea investițiilor în dezvoltarea întreprinderii. De asemenea, cuantumul tarifelor aprobate conform prevederilor Metodologiilor tarifare nu asigură îndeplinirea condițiilor conform acordurilor de împrumut încheiate cu băncile europene, fiind necesară negocierea periodică a derogărilor la contractele de împrumut.

Riscul de modernizare:

Transpunerea legislației și standardelor naționale la cele internaționale, presupune o perioadă de tranziție și adaptare, fapt care poate determina regresul indicatorilor financiari ai întreprinderii, precum și suportarea cheltuielilor suplimentare de perfecționare a cadrelor. De asemenea, progresul tehnico-științific impune modernizarea echipamentului de lucru și a sistemului informațional utilizat în cadrul întreprinderii, ceea ce necesită investiții suplimentare. Respectiv, în cazul în care tarifele aplicate de entitate nu permit atât obținerea unei profitabilități,

dar şi acoperirea costurilor, întreprinderea este lipsită de posibilitatea de a investi fără atragerea surselor de finanţare străine.

Riscuri financiare:

Riscul valutar, reprezintă riscul expunerii la pierderi rezultate din contractele comerciale sau din alte raporturi economice ca urmare a fluctuaţiilor pe piaţă ale ratei de schimb valutar în perioada dintre încheierea contractului şi scadenţa acestuia. Având în vedere contractele de credit încheiate între ACC şi băncile europene, precum şi contractele încheiate cu nerezidenţi în cadrul programului de investiţii desfăşurat, întreprinderea înregistrează diferenţe semnificative de curs valutar, care afectează rezultatul net din activitate. Astfel, în anul 2020 întreprinderea a înregistrat un rezultat net negativ din diferenţele de curs valutar în sumă de 45,8 mil. lei.

Riscul de lichiditate reprezintă incapacitatea întreprinderii de achitare a obligaţiunilor la scadenţa acestora. În contextul celor enunţate mai sus, având în vedere necesitatea efectuării unor investiţii majore la Staţia de epurare, în afara proiectului investiţional BERD şi BEI, cât şi capacitatea solicitată la capitolul încheierii contractelor la direct cu consumatorii apartamentelor din blocurile locative, precum şi neajustarea tarifelor în anul 2020, va avea un impact semnificativ asupra lichidităţilor întreprinderii.

Riscul de lichiditate este determinat de incapacitatea entităţii de a-şi îndeplini obligaţiile la scadenţă. S.A. „Apă-Canal Chişinău" va integra în procesul de administrare a riscului de lichiditate un set de indicatori de avertizare, de prevenire şi de testare a situaţiei de lichiditate. Pe tot parcursul anului 2021, S.A. „Apă-Canal Chişinău" va evalua, analiza şi controla riscul de lichiditate, inclusiv dinamica acestuia.

În procesul de evaluare a riscului de lichiditate, întreprinderea foloseşte următoarele instrumente:

- analiza fluxurilor monetare;
- analiza indicatorilor de lichiditate.

Riscul tehnologic/de producţie

Aplicarea noilor tehnologii pentru îndeplinirea activităţilor principale ale întreprinderii presupune riscuri în utilizarea lor datorită incertitudinii atingerii scopurilor pentru care au fost proiectate. În special, poate fi menţionat riscul legat de exploatarea Staţiei de epurare a apelor uzate aflată în proces de reabilitare în cadrul Programului de investiţii prioritare. Având în vedere durata extinsă a lucrărilor de reabilitare, odată cu finisarea lucrărilor ar putea fi necesară efectuarea investiţiilor suplimentare. De asemenea, darea în exploatare a unui proces tehnologic nou ar putea determina închiderea completă a unui sau a mai multor procese tehnologice existente, în care s-au investit resurse până în prezent.

Riscul operaţional

Risc operaţional este riscul actual sau viitor de afectare a activităţii întreprinderii ca rezultat a acţiunii unor factori sau evenimente interne sau externe. Având în vedere complexitatea activităţii desfăşurate de către ACC, performanţa acesteia depinde de aşa factori externi precum crizele economice, cadrul legislativ şi de reglementare, capacitatea consumatorilor de onorare a obligaţiunilor faţă de întreprindere, calitatea mărfurilor livrate şi serviciilor prestate de către antreprenori, precum şi operativitatea livrării/prestării acestora. Pe plan intern, performanţa fiecărei subdiviziuni ţine de utilizarea sistemelor informaţionale adecvate, gama şi specificul activităţilor desfăşurate, complexitatea şi dimensiunea structurii organizatorice, operativitatea şi corectitudinea activităţilor desfăşurate de către fiecare subdiviziune, toate fiind intercorelate.

Precum a fost menţionat anterior, instituirea stării de urgenţă în sănătate publică la nivel naţional/local, în legătură cu pandemia cauzată de virusul COVID-19, a avut un impact semnificativ asupra activităţii S.A. „Apă-Canal Chişinău" în anul 2020. Astfel, luând în considerare reducerea veniturilor din vânzări, după instituirea stării de urgenţă, precum şi obligaţiunile scadente faţă de BERD şi BEI, conform graficelor de rambursare a împrumuturilor destinate finanţării Programului de Investiţii Prioritare, a fost limitată procurarea de noi bunuri, servicii şi lucrări. Totodată, au fost contractate două linii creditare în sumă totală de 70 mil. lei, inclusiv 20 mil. lei în luna aprilie şi 50 mil. lei în luna octombrie, din care 20 mil. lei au fost utilizaţi pentru onorarea obligaţiunilor faţă de angajaţi şi 43,4 mil. lei – pentru rambursarea

împrumuturilor și achitarea dobânzilor către BERD și BEI, iar 6,6 mil. lei vor fi utilizați în anul 2021.

7. Protecția mediului înconjurător

În ceea ce privește impactul activității întreprinderii asupra mediului înconjurător, în procesul desfășurării activității S.A. „Apă-Canal Chișinău" se conformează prevederilor standardului internațional de management al mediului ISO 14001:2015, standardului moldovean ISO 14001:2016 „Sisteme de management de mediu", precum și Procedurii generale internă „Aspecte de mediu", fiind permanent preocupată de reducerea impactului activităților sale operaționale asupra mediului.

Anual, S.A. „Apă-Canal Chișinău" elaborează și aprobă, prin Ordin intern, Planul de management de mediu în care se stabilesc indicatori de performanță. În cadrul analizei de management efectuate anual este raportat gradul de realizare a indicatorilor de performanță și se propun măsuri de îmbunătățire.

Principalele măsuri de protecție a mediului, întreprinse de către entitate, sunt următoarele:

- Creșterea conștientizării companiei privind consumul de resurse (energie, apă): este asigurată instruirea personalului privind utilizarea eficientă a resurselor; sunt elaborate și imprimate etichete privind economisirea resurselor naturale: închide-mă (pentru robinetele de apă); stinge-mă (pentru întrerupătoarele de lumină); nu mă murdări (pentru veceuri); deconectează-mă (pentru calculatoare), care sunt lipite în locuri relevante;
- Controlul produselor chimice: este asigurată monitorizarea sistematică a procesului de depozitare a reactivelor care se utilizează la tratarea apei potabile, epurarea apelor uzate și prelucrarea nămolurilor, precum și cele utilizate în laboratoare, conform procedurilor specifice aplicabile cu menținerea înregistrărilor privind cantitatea acestora;
- Controlul calității apei potabile: anual sunt aprobate grafice de control a calității apei potabile în colaborare cu Centrul de Sănătate Publică din mun. Chișinău și Direcția socio-ecologică a Primăriei mun. Chișinău;
- Monitorizarea lunară a consumurilor de resurse: sunt achiziționate și montate pompe dotate cu convertizoare de frecvență care reduc consumul de energie electrică; este asigurată planificarea anuală în Programul de management de mediu a obiectivelor privind utilizarea eficientă a materiilor prime, materialelor și utilităților în vederea asigurării și dezvoltării durabile, ca indicator de performanță fiind reducerea cu 3% anual a consumurilor de resurse;
- Construcția zonelor de depozitare a nămolului în locuri îndepărtate. Depozitele de nămol sunt situate pe terenul adiacent Stației de epurare Chișinău (SE), în zona industrială incompatibilă cu cea de locuit. Depozitele de nămol sunt construite în conformitate cu prevederile normelor și legislației în vigoare în scopul evitării poluării terenurilor adiacente, subsolului și apelor subterane, precum și sunt obținute toate Avizele și Acordurile necesare de la instituțiile competente;
- Promovarea utilizării nămolului în agricultură: sunt organizate conferințe de presă și ședințe în vederea promovării utilizării nămolului în agricultură în calitate de îngrășământ organic, conform Studiilor efectuate de către Academia de Știință a Moldovei. Ocazional sunt încheiate contracte cu agenți economi, gospodării agricole și persoane fizice pentru furnizarea nămolului;
- Protecția solului: după transportarea nămolului din sacii geotextil (amplasați pe platformele de nămol vechi), platformele sunt restabilite prin repararea patului din beton în scopul evitării infiltrării apelor uzate în straturile subterane;
- Protecția aerului: anual autoritățile de mediu verifică emisia în atmosferă a gazelor de eșapament de către transportul auto din dotarea întreprinderii. În contractele cu antreprenorii sunt prevăzute cerințe de prevenire a poluării aerului cu particule de praf;
- Controlul depozitării deșeurilor: sunt desfășurate controale sistematice de verificarea a faptului că tomberoanele de gunoi sunt utilizare corect în zonele de producere și la sectoarele întreprinderii. Personalul întreprinderii este instruit privind gestionarea adecvată a deșeurilor rezultate din activitatea întreprinderii. Sunt respectate prevederile legislației din domeniu, precum și procedurii specifice și a instrucțiunilor de lucru privind gestionarea deșeurilor. Se asigură

sortarea separată a fiecărui tip de deşeu rezultat din activitatea de producţie a ACC. Deşeurile periculoase, cum ar fi bateriile, filtrele de ulei etc., sunt colectate în containere speciale care nu permit scurgerea sau vărsarea. Sunt contractate companii licenţiate privind recepţionarea, stocarea, reciclarea, valorificarea, reutilizarea fiecărui tip de deşeu.

- Protecţia florei terestre: În cazul defrişării arborilor sunt obţinute Avize de permisiune de la autorităţile de mediu. Anual ACC în comun cu reprezentanţii Primăriei mun, Chişinău, participă şi asigură plantarea arborilor în diferite sectoare ale oraşului;

- Respectarea cerinţelor de reglementare şi implementarea unui sistem de control în domeniul mediului: este asigurată instruirea periodică a personalului cu privire la prevederile legislaţiei în domeniul mediului, aspectele de mediu şi riscurile acestora. Sunt efectuate inspectări planificate şi inopinate în domeniul mediului. Neconformităţile de mediu sunt înregistrate în Registrul de neconformităţi şi sunt tratate prin dispunerea măsurilor corective în termeni stabiliţi.

8. Oportunităţile profesionale ale angajaţilor

La situaţia din 31 decembrie 2020, efectivul de personal al S.A. „Apă-Canal Chişinău" a constituit 1828 angajaţi.

S.A. „Apă-Canal Chişinău" are o echipă profesionistă formată din 649 persoane cu studii superioare/universitare de licenţă şi 165 cu studii medii de specialitate.

Posibilitate de avansare în post este asigurată pentru toţi salariaţii întreprinderii.

S.A. „Apă-Canal Chişinău" a implementat în cadrul întreprinderii un **sistem de salarizare a muncii** concentrat pe cointeresarea materială a angajaţilor în vederea creşterii eficienţei şi productivităţii muncii, fiind aplicat în strictă conformitate cu Codul muncii al RM, Legea salarizării nr.847 din 14.02.2002, Hotărârea Guvernului nr.743 din 11.06.2002 "Cu privire la salarizarea angajaţilor din unităţile cu autonomie financiară" şi Regulamentul privind modul de calculare a perioadei de muncă în vederea acordării sporului pentru vechime în muncă angajaţilor întreprinderilor din domeniul gospodăriei locativ-comunale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.169 din 16.02.2008.

Salariul mediu lunar aferent anului 2020 constituie 11 197 lei/lună, fiind cu 3,5 % în creştere faţă 10 814 lei/lună aferent anului 2019.

Întreprinderea aplică diverse instrumente de motivare financiară a angajaţilor, precum sunt: grila de salarizare, primele trimestriale, prima pentru bilanţul anual (salariul 13), măsuri de formare şi dezvoltare profesională continuă.

În scopul dezvoltării şi îmbunătăţirii competenţelor profesionale ale salariaţilor, S.A. „Apă-Canal Chişinău", investeşte continuu în capitalul uman prin realizarea Planului anual de formare profesională. Astfel, în anul 2020, pentru instruirea personalului au fost contracte diverse servicii de instruire şi organizate cursuri de instruire în valoarea totală de 346 mii lei. În cadrul acestora 628 persoane au fost instruite în Centrele de instruire a mun. Chişinău şi 54 persoane au participat la cursuri şi seminare organizate de alte instituţii pentru menţinerea nivelului profesional.

Cele mai importante tematici de instruire abordate sunt:

1. Curs de specializare la Centrul universitar de formare continuă din cadrul UTM la specializarea "Exploatarea sistemelor de alimentare cu apă şi de canalizare", urmat de 13 persoane;
2. Menţinerea exploatării inofensive a obiectelor industrial periculoase. Cursul a fost urmat de 477 persoane;
3. Instruirea periodică privind respectarea cerinţelor de securitate şi sănătate în muncă, fiind instruiţi 97 persoane;
4. Formarea profesională a conducătorilor de autovehicule, prin instruirea periodică a 4 persoane.

Director general interimar **Anatolie Lichii**

Exec.: Olga Rusnac, tel. 022 256958